

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
КНУ імені Тараса Шевченка

Кафедра міжнародних організацій та дипломатичної служби

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з науково-педагогічної роботи

Ігор МИХАЙЛЮК

« 09 » 2023 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з науково-педагогічної роботи

Історичний факультет
факультету

« 09 » 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Особливості історико-культурного туризму у Великій Британії
Peculiarities of Historical and Cultural Tourism in Great Britain

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
перший (бакалаврський)

Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм

вид дисципліни

вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Яковенко Наталя Леонідівна, доктор історичних наук, професор

Пролонговано: на 2024/2025 н.р. _____ (_____) « ____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2025/2026 н.р. _____ (_____) « ____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробник:

Яковенко Наталя Леонідівна,

доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби,
професор

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри проф. Віктор МАТВИЄНКО

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією

Навчально-наукового інституту міжнародних відносин

Протокол № 1 від «25» вересня 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Олена ПРИЯТЕЛЬЧУК)
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

«25» вересня 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 2 від 26.09 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Наталія ТЕРЕС

ВСТУП

1. **Мета дисципліни:** формування у здобувачів знань про історію, передумови, головні напрямки, тенденції та перспективи історико-культурного туризму як одного з інструментів зовнішньої політики ХХІ століття, чинників, які обумовили зростання важливості історико-культурного туризму як «м'якої сили» у міждержавних та міжкультурних відносинах; знайомство з основами культурної зовнішньої політики Великої Британії та України.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

- *Знати* основні етапи історії України, всесвітньої історії, української та зарубіжної етнології.
- *Вміти* аналізувати наявну документальну базу з історії, статистичні дані, опрацьовувати наукову літературу, зокрема й іноземну, проводити пошукову роботу в архівах і бібліотеках, відділах картографії та бібліографії; опрацьовувати газетні і журнальні фонди.
- *Володіти елементарними навичками* вибору методів та підходів до аналізу явищ матеріальної і духовної культури, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків;
- *Володіти англійською мовою.*

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Дисципліна має комплексний і міждисциплінарний характер, передбачає вивчення відносно нового напрямку у міжнародних відносинах, пов'язаного не тільки з діяльністю окремих інституцій, але й з міжкультурною комунікацією, що виникає в процесі переміщення мільйонів туристів, новими методами популяризації.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

Навчальна дисципліна «Особливості історико-культурного туризму у Великій Британії» сприяє формуванню й поглибленню таких компетентностей:

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СК 14. Вміти аналізувати та оцінювати потенціал матеріальної і нематеріальної культурної спадщини регіонів України та країн світу в контексті краєзнавства, країнознавства та екскурсійної справи.

СК 15. Вміти проводити системний аналіз сучасного стану та перспектив історико-культурного туризму України та країн світу.

СК 16. Вміти виявляти та впроваджувати історико-культурні ресурси України та країн світу в туристичну практику.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

			оцінювання (за необхідності)	
1.1	основні поняття, терміни та становлення наукових знань про історико-культурний туризм;	Лекція, семінарське заняття	Тест, блиц-опитування, виконання творчих самостійних робіт, презентація	50%
1.2	основні напрямки та характерні особливості культурної зовнішньої політики Великої Британії та України;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота		
1.3	базові норми етичних та естетичних засад в міжнародній туристичній діяльності;	Лекція, семінарське заняття		
2.1	вміння аналізувати основні результати міжнародної туристичної діяльності Великої Британії;	Лекція, семінарське заняття		
2.2	вміння аналізувати результати міжнародної туристичної діяльності України;	Лекція, семінарське заняття, аналітична робота		
2.3	вміння інтерпретувати результати наукових досліджень в галузі історико-культурного туризму;	Лекція, семінарське заняття		
3.1	навички підготовки та виконання тематичних досліджень, обробки даних та розробки висновків з питань історико-культурного туризму;	Лекція, семінарське заняття		
3.2	удосконалення навичок та вмінь щодо оприлюднення нових знань стосовно розвитку туризмознавства;	Лекція, семінарське заняття		
4.1	здатність критично вивчати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації при дослідженні наукового доробку в царині історико-культурного туризму;;	Лекція, семінарське заняття		
4.2	приймати і обґрунтовувати рішення стосовно нововведень та розробки нових підходів в сфері історико-культурного туризму Великої Британії та нести відповідальність за пропозиції на основі добросовісності та норм професійної етики;	Лекція, семінарське заняття		

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)										
ПРН 01. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний період або проблему (в тому числі з краєзнавства, історико-культурного туризму та екскурсійної справи).	+	+	+				+	+	+	+
ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.										
ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.	+	+		+	+			+		

ПРН 17. Вміти розробляти екскурсії та тури історико-культурного спрямування.	+	+			+					
ПРН 18. Вміти впроваджувати та організовувати тематичні екскурсії та тури на основі історико-культурної спадщини України та країн світу.		+								

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

	Min	Max
Робота на семінарському занятті (РН 1.1-1.3)	8 x 2 = 16	8 x 5 = 40
Модульна контрольна робота 1 (РН 1.1-1.3, 2.1-2.3)	3	10
Модульна контрольна робота 2 (РН 2.1-2.3, 3.1, 4.1)	3	10
Самостійна робота у вигляді презентації (РН 1.1-1.3)	3	10
Реферат (РН 2.1-2.3, 3.1, 4.1)	5	10
Всього:	40	80

Модульна контрольна робота передбачає тестові завдання (60% оцінки за роботу) та відкриті питання (40% оцінки).

Самостійна робота виконується командою у складі 2-3 здобувачі. Результати роботи з відповідної теми презентуються на лекційному занятті. Кінцевий варіант роботи у вигляді презентації може бути оформлений після заняття, на якому її було презентовано.

- підсумкове оцінювання у формі заліку: залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж семестру. Максимальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем, – 20 балів.

– Оцінюються такі результати навчання здобувача: вміти критично використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації; вміти здійснювати історико-екскурсознавчий аналіз з метою детального вивчення та дослідження відповідних проблем;

– Форма проведення заліку – письмова; види завдань – тести та такі види питань, що потребують розгорнутої відповіді.

– Мінімальний пороговий рівень оцінки, за яким залік вважається складеним, – **20 балів**.

7.2 Організація оцінювання: Контроль знань здобувача здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час роботи на лекційних заняттях; бали, отримані за виконання індивідуальних завдань (рефератів); бали, отримані під час модульного контролю, а також балн, отримані під час складання завдань підсумкового контролю (заліку).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять: вступ до курсу, теми 1–4, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 5–8.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (залік). Загальна сума балів — 100 (із них, семестрове оцінювання — максимум 80 балів;

підсумкове оцінювання (залік) — максимум 20 балів.

Самостійна робота

Основним завданням самостійної роботи є розширення та поглиблення здобувачами теоретичних знань з дисципліни та отримання практичних вмінь самостійного пошуку, вивчення та аналізу різноманітних історичних джерел та наукової історичної літератури.

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно

опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час оцінювання письмових завдань і перевірки самостійної роботи, модульних контрольних робіт. Виконання самостійної роботи перевіряється у вигляді письмового розкриття одного питання із переліку питань, даних для самостійної роботи до ЗМ.

Виконання письмового завдання з перевірки самостійної роботи студентів оцінюється в діапазоні від 1 до 10 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

• глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція	6-10 балів;
• питання обгрунтоване	2-7 балів;
• робота переважно компілятивного рівня	4-5 балів;
• розкритий лише окремий аспект	1-4 бали.

Перелік питань для самостійної роботи викладач надсилає електронною поштою після проведення першої лекції.

Модульний контроль

У курсі передбачено 2 змістових модуля та 2 модульних контрольних роботи. По завершенні вивчення змістових модулів студент складає модульний контроль (МК). Участь всіх здобувачів в контрольному заході обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі та виконується на останньому занятті змістового модуля. Тест містить 15 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку можна набрали за МК — 15 балів.

Залік

На передостанній лекції з дисципліни з усього обсягу пройденого і відведеного на самостійну роботу здобувачів матеріал у проводиться підсумкова контрольна робота (2 завдання). Здобувач повинен дати письмову розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (від 1 до 10 балів за одне завдання):

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	9 — 10 балів;
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу	6 — 8 балів;
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми	4 — 5 балів;
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі	2 — 3 балів;
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня	1 бал.

Бали, які отримані здобувачем на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів набраних здобувачем за результатами семестрового оцінювання (модульні контрольні роботи, письмові завдання самостійної роботи).

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є отримання здобувачем під час семестрового оцінювання не менше 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне виконання модульних контрольних робіт та індивідуальних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Рекомендований мінімум для допуску до написання підсумкової контрольної роботи (заліку) — 40 балів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних здобувачів. Здобувач, який набрав суму балів не менше встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У

випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100), він складає залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Failed	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
<i>Змістовий модуль 1.</i>				
1	Introduction. The Celtic Societies of the British Isles. Stonehenge.	2		8
2	Britain under the Romans. Hadrian's Wall. Roman roads. Roman London (Londinium). Boadicea. The City of Bath.	2		8
3	The Anglo-Saxon Conquest. Conversion of the Anglo-Saxons to Cristianity. Scandinavian invaders.	2	2	8
4	The Norman Conquest. Battle of Hastings.	1	2	8
	<i>Test Paper 1</i>	<i>1</i>		
	<i>Individual Paper 1</i>			
<i>Змістовий модуль 2. Туристична дипломатична діяльність</i>				
5	Medieval Britain. Domesday Book. The Magna Carta/Runnimede.	2	2	8
6	Historic Royal Palaces. The Tower of London.	2	2	8
7	Tudor England. Hampton Court Palace.	2	2	8
8	Windsor Castle.	2		7
9	Westminster Palace. Westminster Abbey.	2	2	5
10	Parliamentary developments. Houses of Parliament.	2	2	4

11	Church of England. St Paul's Cathedral.	2	2	4
12	Conclusions	1		4
	<i>Final Test Paper 2</i>	<i>1</i>		
	ВСЬОГО	24	16	80

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 24 год.

Семінарських занять – 16 год.

Самостійна робота - 80 год.

9. Рекомендовані джерела та література:

1. Зарубіжні українці. Довідник. – К.: Вид-во “Україна”, 1991.
2. Коробов А. И. Все о Великобритании / А. И. Коробов, Ю. А. Иванова. – Харьков : Фолио, 2007. – 542 с.
3. Яковенко Н. Л. Велика Британія в сучасній системі міжнародних відносин : заявка на європейське лідерство : Монографія / Наталя Леонідівна Яковенко. – К. : Науковий світ, 2003. – 227 с.
4. Яковенко Н. Л. Велика Британія в міжнародних організаціях. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011.
5. A really useful guide to the Tudors. – L. : Historic Royal Palaces, 2015. – 96 p.
6. Ackroyd P. The History of England. Vol. II. Tudors / Peter Ackroyd. – L. : Pan Books, 2013. – 507 p.
7. Adams E. History for Common Entrance. Revision Guide / Ed Adams. – L. : Galore Park Publishing, Ltd, 2014. – 193 p.
8. Bates S. The Shortest History of the Crown / Stephen Bates. – L. : Old Street Publishing Ltd, 2022. – 280 p.
9. Beer V. L. Tudor England Observed. The World of John Stow / Barrett I. Beer. – Gloucestershire : Sutton Publishing, 1998. – 216 p.
10. Birch P. History Revision Guide / Philippa Birch, Steve McDonald, Rachelle Pennock. – L. : HarperCollinsPublishers, 2020. – 144 p.
11. Brotton J. Tudor London: a global city / Jerry Brotton // HISTORY magazine. – 2023. – May. – P. 46–52.
12. Bryson B. Mother Tongue. The English Language. – L.: Penguin Books, 1991.
13. Davies N. The Isles. A History / Norman Davies. – L. : PAPERMAC, 2000. – 1078 p.
14. Dictionary of British Kings and Queens. – L.: Brockhampton Press, 1995.
15. Dolman B. Henry VIII. 500 Facts / Brett Dalmon, Suzannah Lipscomb, Lee Prosser, David Souden, Lucy Worsley. – L. : Historic Royal Palaces, 2009. – 150 p
16. Dowse B. History. Early Elizabethan England, 1558–88. Revision Guide and Workbook / Brian Dowse. – L. : Pearson Education Limited, 2017. – 62 p.

17. Garwood C., Gardani G., Peris E. *Aspects of Britain and the USA*. – Oxford: Oxford University Press, 1995.
18. Grant N. *Kings & Queens. The essential reference guide to the monarchs of Great Britain and Ireland*. – L.: Collins, 2003.
19. Hartshorne P. *Windsor Castle. An Illustrated History* / Pamela Hartshorne. – L. : Royal Collection Trust, 2019. – 202 p.
20. Hawes J. *The Shorter History of England* / James Hawes. – Exeter : Old Street Publishing, 2020. – 276 p.
21. Jacob M. *English for International Tourism*. – L.: Longman, 1997.
22. Kaufmann M. *Black Tudors* / Miranda Kaufmann. – L. : Oneword Publications, 2021. – 376 p
23. Marc Alexander. *British Folklore, Myths and Legends*. – L.: Book Club Associates, 1982.
24. Ronson M. *Haunted Castles*. – L.: Beaver Books, 1982.
25. Schama S. *A History of Britain 1. 3000 BC – AD 1603. At the Edge of the World?* / Simon Schama. – L. : BBC Books, 2006. – 352 p.
26. Smith L. B. *Anne Boleyn. The Queen of Controversy. A Biographical Essay* / Lacey Baldwin Smith. – Great Britain : Amberlay, 2013. – 232 p.
27. Syon. *The London Home of the Duke of Northumberland* / Topher Martyn, Emma Hadleigh-Sparks, Leslie Feore, Chris King, Simon Hadleigh-Sparks, Beccy Thorp. – Great Britain : Jarrold Publishing, 2017. – 81 p.
28. Taylor A. J. P. *Essays in English History*. – Middlesex: Penguin Books in association with Hamish Hamilton, 1976.
29. *They saw it happen. An Anthology of Eye-witnesses' Accounts of Events in British History 1485-1688*. – Oxford: Basil Blackwell, 1956.
30. White A. *Lancaster. A Pictorial History*. – Chichester: Phillimore & Co. Ltd, 1990.
31. Yakovenko N. *A Concise British History*. – Kyiv: Bohdana, 1999.
32. Yakovenko N., Yakovenko O. *British History: Advanced Reading*. – Kyiv: Bohdana, 2007/
33. Young H. *This Blessed Plot. Britain and Europe from Churchill to Blair* / Young H. – London : Papermac 1999. – 570 p.